וממקום שבאת. כלומר הואיל ומייהו גמרינן גגמור נמי להא דמה הן צריכות לומר כו' ומדקתני בברייתא מה להלן צריכות שיאמרו כו' שמע מינה בחולה לארץ עסקינן כאדיי: **ורב יוסף.** מאי דעתיה: **רישא וסיפא בחולה לארץ.** הכל כשרין להביא את הגט אוקימנא[ט] בחולה לארץ מדקתני סומא וסיפא האשה עצמה כו'[יא] בחולה לארץ דקתני ובלבד שתהא צריכה לומר: **ומציעתא.** אף הנשים כו' מוקי רב יוסף בארץ: **כתב ופה.** צריכה לומר בפני נכתב. ולאביי לא איצטריך למיתני כתב ופה דהכי משמע מה בין פה לגט לפה דמיתה אלא שהכתב מוכיח עמו: **מי מטא גט לידה.** במקום שקבלתו במדינת הים: **איגרשה לה.** ואי בעיא למיקליה לגט מגורשת היא ואינה צריכה להביאו בפניו אלא לראיה בעלמא ולמה לה לומר בפני נכתב הא לאו שליח היא: **סוף סוף כי מטיא לתפס איגרשה לה.** ע"י קבלה ראשונה דתנאה בעלמא הוה דלא תתגרש עד אותו מקום והרי נתקיים התנאי ואלו שליח היא: **אתנחיה אארעא.** דהויא שליח להולכה עד התם ובמאי דשקלא ליה תו מארעא הוא דמגרשה: הא דרבא לקמן (עמ.): **לא אמר כלום.** דבעינן ונתן[יב]: **וכי מטיא התם הוי.** את גופיך שליח דידך לקבלה וקבלי מידך: **והא לא חזרה שליחות אצל הבעל.** שליח לא מיקרי אלא המשתלח מזה לזה שראוי לחזור אצל שולחו ולומר עשיתי שליחותך לחברך וזו איה ראויה לחזור שהרי לא נשתלחה אלא לעצמה ואח"כ נעשית היא בעל המעשה ובטל השליחות קודם שתחזור: **שוי.** אינש אחריינא שליח לקבלה דהשתא לא פסק שליחותה מינה וראויה לחזור: **הניחא למ"ד כו'.** לקמן בפרק התקבל (סג.) וטעמייהו מפרשי הכא בסמוך: **טעמא מאי.** תירוצא הוא. טעמא מאי אמרי' אין אשה עושה שליח לקבל גיטה מיד שליח בעלה: **משום דזיון דבעל.** דסבור מבזה אותי שאין היא עצמה מקבלתו הלכך לא ייחא ליה שיהא שלוחו מוסר לשלוחה ואי מסר לא הוי גיטא דלאו להכי שדרוהו להאי. דבשלמא מיד הבעל עצמו כיון דאיהו גופיה מסר לשליח אשתו הא קא חזינן דלא קפיד אבל כל כמה דלא חזינן אמרי' קפיד: **הכא בעל לא קפיד.** שהרי כן לוה לה: **ומשום חלרה הנאה לאחר מכאן.** דדמיין להדדי שכשזרק גט לאחר חבירו ואחר כך קנתה היא האחר הרי הוא עושה את האחר שליח להוליך והיא כשקנאתו עשאתו שליח לקבלה ואתי לאכשורי מההיא טעמא ושלא כדין הוא דאחר לאו משום שליחות אתרבי אלא משום שליח אמרינן בכל הגט (לקמן דף כט:) שהשליח הראשון עושה את השני בדית דין ואומר לפניהם בפני נכתב ובפני נחתם: **הדרן עלך המביא שני**

כל הגט. קול סופרים. כותבי גיטין: **יפר מיכן.** בגמרא[יג] מפרש מאי יתרא דכולהו: **ומנך.** חזר בו מלגרש: **גדולה**

והא לא חזרה שליחות בו'. שליח לא מיקרי אלא המשתלח מזה לזה שראוי לחזור לשולחו לומר עשיתי שליחותך קודם שיעשה שליח לאחריים[א] ובקונטרס לא פירש כן: **חצרה הבאה לאחר מבאן.** פירש בקונט' שנתן הגט בחצר חברו ואין נראה דחצר חברו לא דמי לשליח להולכה[ב] אלא אומר ר"י שנתנו הבעל בחצר של עצמו ומכרו לאחריס והאשה קנאתו מאותו אחר[ג] וא"ת למה לי למינקט משום חצרה הבאה לאחר מכאן הוה ליה למימר[ד] משום שליחות עצמה שהבעל עשה שליח להולכה והאשה תעשה אותו שליח עצמו שליח לקבלה וכי האי גוונא לא מהני משום דלא חזרה שליחות אצל הבעל ואומר ר"י משום דאותו טעם שלא חזרה שליחות אצל הבעל אינו ברור כל כך דאיכא דמספקא ליה לקמן בפרק התקבל (דף סג.) וא"ע דאמאי לא משני הכא כגון דשויה איהי שליח מעיקרא והדר שוי איהו שליח דליכא למיגזר משום חצרה הבאה לאחר מיכן כדאמר בפרק התקבל (שם): **וכי מטית התם שוי שליח להולכה.**

[ה] וא"ת שליח שלא ניתן לגירושין הוא ולא מצי משוי שליח כדאמר בפ' כל הגט (לקמן דף כט:) גבי ההוא דשדר גיטא לדביתהו[ה] ואמר ליה יהביה לאבא בר מניומי[ו] אתא ולא אשכחיה יתיב רבי יצחק ור' חנינא ור' אבהו אמרו ליה מסור מילך קמן[ז] אמר להו יד) רב ספרא והא שליח שלא ניתן לגירושין הוא[ח] וי"ל דהתם פריך שפיר דכיון שלא ניתן לגירושין אין לו לעשות אלא כמו שאמר לו הבעל ליתנו לאבא בר מניומי אבל הכא הרי הבעל זוה לה לעשות שליח להולכה: **אימר** קמי בי דינא בפני נכתב.

קלת תימה מה לי היא ומה לי בית דין ואמאי קאמר ואב"א[ט] ושמא לשון זה חלוק מלשון ראשון דבלשנא קמא[י] איהו אומרת בפני נכתב אלא בשעה שתקבלנו אע"ג דבפ' כל הגט (לקמן דף כט.)[יא] ובכל דוכתא משמע שצריך לומר בשעה שהגט יוצא מיד השליח שמא הכא[יב] שיכולה לומר בשעת גירושין עליך טפי[יג]:

הדרן עלך המביא שני

כל הגט. ושמע קול סופרים מקרין בו'. בסופרים העשויים להתלמד עסקינן כדאמרינן בגמרא ואפי' למ"ד בפרק קמא דעירובין (דף יג.) דמגילת סוטה מוחקין לה מן התורה אע"ג דבעינן לשמה ותורה להתלמד עבידא כדאמר התם לענין גט מודה כדפרשינן בפ' שני (לעיל דף כ.) וספר תורה נמי פסלינן בפ' שני: **יתר מיכן כתב לגרש את אשתו בו'.** בגמ' מפרש לא זה שנכתב שלא לשם גירושין אלא אף זה שנכתב לשם גירושין להכי תנא יתר מיכן וא"ת והיכי שייך למיתני הכא יתר מיכן כיון דמהאי נמי לא הוה שמעינן בקמייתא

ממקום שבאת מה להלן צריכות שיאמרו בפנינו נכתב ובפנינו נחתם אף היא צריכה שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם אמר רב אשי מתניתין נמי דיקא דקתני האשה עצמה מביאה גיטה ובלבד שתהא צריכה לומר כו' ש"מ ורב יוסף רישא וסיפא בחוצה לארץ מציעתא בארץ אין רישא וסיפא בחו"ל מציעתא בארץ ממאי מדקתני[ט] מה בין גט למיתה שהכתב מוכיח ולא קתני שהכתב ופה מוכיח: האשה עצמה מביאה וכו': אשה מכי מטי גיטה לידה איגרשה לה אמר רב הונא באומר לא תתגרשי בו אלא בפני ב"ד פלוני סוף סוף כי מטיא התם איגרשה בה אלא אמר רב הונא בר מנוח משמיה דרב אחא בריה דרב איקא דאמר לה כי מטית התם אתנחיה אארעא ושקליה אי הכי הוה ליה[כ] טלי גיטך מעל גבי קרקע ואמר רבא[א] טלי גיטך מעל גבי קרקע לא אמר כלום אלא דאמר לה הוי שליח להולכה עד דמטית התם וכי מטית התם הוי שליח לקבלה וקבלי את גיטך והא[ב] לא חזרה שליחות אצל הבעל דאמר לה הוי שליח להולכה עד דמטית התם וכי מטית התם שוי שליח לקבלה הניחא למ"ד[ג] אשה[ד] עושה שליח לקבל גיטה מיד שליח בעלה אלא למ"ד אין האשה עושה שליח לקבל גיטה מיד שליח בעלה מאי איכא למימר טעמא מאי משום דאיכא[ה] בזיון דבעל והכא בעל לא קפיד הניחא למ"ד משום בזיון דבעל אלא למ"ד[ו] משום חצרה הבאה לאחר מיכן מאי איכא למימר דאמר לה הוי שליח להולכה עד דמטית התם וכי מטית התם שוי שליח להולכה וקבלי את גיטך מיניה ואיבעית אימא[ג] דאמר לה הוי שליח להולכה עד דמטית התם וכי מטית התם אימר קמי בי דינא בפני נכתב ובפני נחתם ומשוי בי דינא שליח וליתבוה ניהליך:

הדרן עלך המביא גט

כל[ז] גט[ד] שנכתב שלא לשום אשה פסול כיצד[ח] היה עובר בשוק ושמע קול סופרים מקרין איש פלוני מגרש את פלונית ממקום פלוני ואמר זה שמי וזה שם אשתי פסול לגרש בו[ה] יתר מיכן[ט] כתב לגרש את אשתו ונמלך מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך פסול לגרש בו יתר

והא לא חזרה שליחות בו'. שליח לא מיקרי אלא המשתלח מזה לזה שראוי לחזור לשולחו לומר עשיתי שליחותך קודם שיעשה שליח לאחריים[א] ובקונטרס לא פירש כן: **חצרה הבאה לאחר מבאן.** פירש בקונט' שנתן הגט בחצר חברו ואין נראה דחצר חברו לא דמי לשליח להולכה[ב] אלא אומר ר"י שנתנו הבעל בחצר של עצמו ומכרו לאחריס והאשה קנאתו מאותו אחר[ג] וא"ת למה לי למינקט משום חצרה הבאה לאחר מכאן הוה ליה למימר[ד] משום שליחות עצמה שהבעל עשה שליח להולכה והאשה תעשה אותו שליח עצמו שליח לקבלה וכי האי גוונא לא מהני משום דלא חזרה שליחות אצל הבעל ואומר ר"י משום דאותו טעם שלא חזרה שליחות אצל הבעל אינו ברור כל כך דאיכא דמספקא ליה לקמן בפרק התקבל (דף סג.) וא"ע דאמאי לא משני הכא כגון דשויה איהי שליח מעיקרא והדר שוי איהו שליח דליכא למיגזר משום חצרה הבאה לאחר מיכן כדאמר בפרק התקבל (שם): **וכי מטית התם שוי שליח להולכה.**

[ה] וא"ת שליח שלא ניתן לגירושין הוא ולא מצי משוי שליח כדאמר בפ' כל הגט (לקמן דף כט:) גבי ההוא דשדר גיטא לדביתהו[ה] ואמר ליה יהביה לאבא בר מניומי[ו] אתא ולא אשכחיה יתיב רבי יצחק ור' חנינא ור' אבהו אמרו ליה מסור מילך קמן[ז] אמר להו יד) רב ספרא והא שליח שלא ניתן לגירושין הוא[ח] וי"ל דהתם פריך שפיר דכיון שלא ניתן לגירושין אין לו לעשות אלא כמו שאמר לו הבעל ליתנו לאבא בר מניומי אבל הכא הרי הבעל זוה לה לעשות שליח להולכה: **אימר** קמי בי דינא בפני נכתב.

קלת תימה מה לי היא ומה לי בית דין ואמאי קאמר ואב"א[ט] ושמא לשון זה חלוק מלשון ראשון דבלשנא קמא[י] איהו אומרת בפני נכתב אלא בשעה שתקבלנו אע"ג דבפ' כל הגט (לקמן דף כט.)[יא] ובכל דוכתא משמע שצריך לומר בשעה שהגט יוצא מיד השליח שמא הכא[יב] שיכולה לומר בשעת גירושין עליך טפי[יג]:

הדרן עלך המביא שני

כל הגט. ושמע קול סופרים מקרין בו'. בסופרים העשויים להתלמד עסקינן כדאמרינן בגמרא ואפי' למ"ד בפרק קמא דעירובין (דף יג.) דמגילת סוטה מוחקין לה מן התורה אע"ג דבעינן לשמה ותורה להתלמד עבידא כדאמר התם לענין גט מודה כדפרשינן בפ' שני (לעיל דף כ.) וספר תורה נמי פסלינן בפ' שני: **יתר מיכן כתב לגרש את אשתו בו'.** בגמ' מפרש לא זה שנכתב שלא לשם גירושין אלא אף זה שנכתב לשם גירושין להכי תנא יתר מיכן וא"ת והיכי שייך למיתני הכא יתר מיכן כיון דמהאי נמי לא הוה שמעינן בקמייתא

כל הגט. קול סופרים. כותבי גיטין: **יפר מיכן.** בגמרא[יג] מפרש מאי יתרא דכולהו: **ומנך.** חזר בו מלגרש: **גדולה**

מסורת הש"ס

[א] יבמות כה. קידו. [ב] לקמן עמ. [ג] [לקמן סג:], [ד] שם, [ה] שם, [ו] [לעיל כח. לקמן סג:], [ז] לעיל כג. זבחים ב:, [ח] זבחים שם, [ט] עירובין יג. סוטה כ: זבחים ג., [י] [לעיל כג.], [יא] [לעיל כג:], [יב] [בדרים כד], [יג] [ע"ב], [יד] רב ספרא ורי' חנינא כל"ל רש"ל,

גליון הש"ם

תוס' ד"ה וכי מטית כו' וא"ת שליח. עיין שו"ת תשב"ץ ח"א סימן כה בתריסות:

מוסף רש"י

לא חזרה שליחות אצל בעל. שליח שחזר ונעשה שליח למי שנשתלח לו ניתק משליחות הראשון עד שלא היה לו שום לחזור אצל שלוחו ולומר עשיתי שליחותך ושליחות שאינה ראויה לחזור ולהגיד איזה שליחות. (לקמן סג:). בזיון דבעל. קפדור קלוחי בעיניה שאינה מקבלתו בעצמה, דאיהו מי עבדא לקבל מיד הבעל אין כאן חשש בזיון, דהא ידע ולא קפיד (לקמן סג:). משום חצרה הבאה לאחר מיכן. לאחר שנתן לה הבעל הגט בחצר של אחריס, קנאתו, דהיות לאו גיטא הוה, דבעינן ונתן בידה לו בתנאה דאיתרכא מידה, וזה בשעה שנתן לא היה האחר שלה, וגזרינן שלא יקבל שליח האשה מיד שליח בעלה משום דדמי להא שקדם הבעל ומסרו ליד שליח ואחר כך עצתה היא שליח לקבלו, ואתו נמי למימר אחר הוי שליח הבעל וכשקנאתו היא נעשה האחר עצמו שלוחה (שם וכעי"ז לעיל כא.).

הדרן עלך המביא שני

כל גט שנכתב שלא לשום אשה. שלא נשם האשה הזאת, שנכתב לשום אחרת שאמה כשם זו, פסול. דכתיב וכתב לה לשמה (זבחים ב:). **קול סופרים מקרין.** את התלמידים שמלמדין אותן לכתוב טופסי גיטין (שם). מצאו בן עירו. שאמו כשמו והוא מאותו העיר, ואמר לו שמי כשמך וכו'. וכי עיר אחת אתנו וגט זה לאו לי, תניהו לי ואגרש בו את אשתי, פסול לזה לגרש בו, דדרשינן לה לשמה, דכתיב וכתב לה ספר כריתות (הוספה כ:).

מוסף תוספות

א. והכא לא נגמר השליחות עד שהיא תעשה שליחות של עצמה. תוס' הרא"ש ועי' שיט"ק. ב. דדבר פשוט שאינו כלום דמה שייכות יש לו בחצר חברו. רניו קרשקס. ג. הרי הבעל עשה החצר שליח להוליך את הגט, והיא כשקנאתו עשאתו שליח לקבלו, ואתי לאכשורי מהאי טעמא ושלא כדין דחצר לאו משום שליחות אתרבי אלא משום שליח איתרבאי אלא משום ידה וההיא שעתא דנתינה לאו ידה הוא. שיט"ק, ובענין זה אין האשה מתגרשת כיון שיד האחר באמצע. תוס' הרא"ש. ד. גזירה. תוס' הרא"ש. ה. א"ל לא ידענא לה. רשב"א. ו. ואיהו [ליתבייה] ניהלה. רשב"א. ז. דכי אתא אבא בר מניומי ניתבייה לי' וליתבי' ניהלה. רשב"א. ח. והכא נמי מאי שנא. רשב"א. ט. מאי נפקא לן מינה בהני תרי לישני. תוס' הרא"ש. י. שהיא עושה שליח שלא בפני ב"ד. תוס' הרא"ש. יא. גבי המביא גט ממדה"י וחלה. תוס' הרא"ש. יב. כיון שהיא מקבלתו מיד מידו. תוס' הרא"ש. יג. [ובכב"א הק' על תירוץ ופלג].

עין משפט נר מצוה

צט א מיי' פ"ח מהל' גירושין הלכה יב סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קנט סעי' ח:

ק ב מיי' שם פ"ו הלכה ט סמג שם טוש"ע שם סימן קמא סעיף ח:

קא ג מיי' שם פ"ז הלכ"ג סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קמב סעיף יג:

א ד מיי' שם פ"ג הל"ח סמג שם טוש"ע שם סימן קלא סעיף ח:

ב ה מיי' שם הל' ב טוש"ע שם סעיף ב:

פסקי רי"ד

וממקום שבאת מה הן צריכות לומר בפני נכתב ובפני נחתם אף היא צריכה שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם: האשה עצמה מביאה גיטה ובלבד שתהא צ"ל בפני נכתב ובפני נחתם: ומתמה מכי מטי גיטא לידה מיגרשה לה פי' הלא אתה מאמין את האשה בגיטה מק"ו שהיא נאמנת לומר מת בעלי א"כ כשאומרת נמי האשה בעלי גירשני בגט זה תאמן מק"ו שהרי כשאומרת בפני נכתב ובפני נחתם למה אתה מאמינה ואינך מצריכה לעדים שיקיימוהו (וע"כ) מחמת ק"ו זה א"כ הנאמנות עליה היא ומה צורך להטעינה שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם וכי שליח היא [הא] משעה שנתן לה גיטה נתגרשה והיא נאמנת בדבר זה לומר בעלי נתנו לי מק"ו ומה צורך שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם אם איך מאמינה לומר בעלי נתנו לי אלא קמהימנא לומר בפני נכתב ובפני נחתם וכיון שחכמים האמינוה בק"ו א"כ נאמנת לומר בעלי נתנו לי והיום ומחר אי אתי בעל ומערער לא משגחי' ביה שכך היא נאמנת בעצמה כאילו היו שנים שהביאו גיטה ואמרו שהבעל נתנו לנו שהן נאמנים ושוב אין הבעל יכול לערער כדאמרי' לעיל (טז:) גם האשה היא נאמנת בק"ו לומר בעלי גרשני בזה ומה צורך שתאמר בפני נכתב ובפני נחתם. ואסיקנא כגון דא"ל הוי שליח להולכה עד דמטית לב"ד של פלוני וכי מטית להתם שוי שליח להולכה בפני אותו ב"ד וקבלי גיטיך מיניה אי נמי כי מטית להתם אימא קמי בי דינא בפני נכתב ובפני נחתם ולישוי שליח וליתבייה ניהליך ומכאן מוכח כי כל אשה הבאה ומביאה גיטה בידה ואומרת בעלי גרשני ביה שהיא נאמנת אע"פ שידענו שהיתה א"א ואין אנו צריכין שתביא ראיה בפנינו בפני מי נתנו לה או לקיים עידי הגט אלא היא נאמנת לומר נתנו לי בפני עדי מסירה אבל אמרה בעלי נתנו לי ביני לבינו אינו כלום דהלכה כר' אלעזר דאמר עדי מסירה כרתי ואם היו עדיה בעיר

בקמייתא דפסול דהוה אמינא דהאי הוא דכי איכתיב לשם רחל לא הדר איכתיב לשם לאה אבל סופרים להתלמד עשויים הכי נמי דכשר דהכי אמרינן בפ״ק דעירובין (דף יג.) דלע״ג דאין מגילתה כשרה להשקות בה סוטה אחרת תורה אע״ג דלהתלמד עבידא הכי נמי דמוחקין וי״ל דלהתלמד דהכא לא חשיב לשמה כמו להתלמד דספר תורה דסופרים העשויים להתלמד אין כותבין כלל לשם הכשר דגט אבל ס״ת כותב בשתים לכל מה שצריך לעשות בו ומיהו אפ״ה כריתות של ס״ת אין כשר לגרש בו כדפירשנו לעיל (דף כ.)[א] אי נמי י״ל דמ״מ שייך למתני יתר מיכן כיון שיש סברא אחת בסופרים מקרין לפסול טפי מבגמלך וא״ת בהכותב טופסי גיטין[ב] ה״ל נמי למיתני יתר על כן דהא מכל הני לא מצי למידק ברים זבמיס (דף ב:) דסתמא פסול דלאו לשמה קאי אלא מהסיא דהכותב טופסי גיטין לחודא וי״ל דהסיא בגא דטופסי גיטין לא תנא כלל לאשמועינן דסתמא פסול אלא אשמועינן דשרו רבנן לסופר לכתוב הטופס מפני התקנה: **לאיזו שארצה אגרש בו פסול.**

בגמרא מפרש משום דאין ברירה ואומר ר״י דאפי׳ מאן דסבר בעלמא יש ברירה הכא מודה משום דוכתב לה לשמה משמע שיהא מבורר בשעת כתיבה וכן משמע בגמרא דקאמר[ב] מי אימתר בהא בהא קאמר ר׳ יוחנן דאין ברירה משום דבעינן לה לשמה משמע אע״ג דבעלמא יש ברירה הכא פסול משום דכתיב וכתב לה[ג]: **בעדי** מסירה ור׳ אלעזר **היא.** אבל לר׳ מאיר בעינן שיהא מוכח מתוך החתימה שנכתב לשם זה האיש ואשה זו ולא מהני עדי מסירה והיא דהמגרש (לקמן פו:) שיש ששלחו ב׳ גיטין ושמותיהן שוין[ד] (א) נותן שניהם לזו ושניהם לזו וקאמר ר׳ ירמיה בגמרא הא דלא כר׳ אלעזר[ה] משמע דכר׳ מאיר ניחא[ו] התם מיירי כדפרש׳ לעיל [ד.] כשכתבו דורות או סימן או כהן שניכר מתוך החתימה[ז] ועדי מסירה אין מכירין בחתומיהן או בסימן הכתוב[ח] וא״ת למאן דחייש לקמן בפרקין (דף כז.) לשני שורי ולשני יוסף בן שמעון אע״ג דלא הוחזקו א״כ לר״מ יפסלו כל הגיטין דלא משכחת תו שום גט שיהא מוכח מתוכו ואומר ר״י דדוקא בגט הנמצא הוא דחייש שמא מאחר נפל אבל חשיב שפיר מוכח מתוכו כיון דלא הוחזקו אלא שורי א׳ ויוסף בן שמעון אחד ואם תאמר דתנן בפרק גט פשוט (ב״ב דף קסז:) כותבין גט לאיש אע״פ שאין אשתו עמו[ט] ופריך בגמרא וליחוש לשני יוסף בן שמעון הדרים בעיר אחת דלמא ממטי לה גיטא לאיתתיה דהאיך ומשני הכי אמר רב שני יוסף בן שמעון הדרים בעיר אחת אין מגרשין אלא זה בפני זה והשתא[י] היכי מיירי אי בלא הוחזקו הא מסקינן לקמן [כז.] דלא חיישינן ואי בהוחזקו א״כ לר״מ אפי׳ זה בפני זה אין מגרשין עד שיכתבו כהן או דורות או שום סימן ואז ליכא למיחש למידי[יא] ואי לר׳ אלעזר הא עדי מסירה ידעי שפיר אם זו היא אשתו או לאו כדאמר הכא[יב] ואומר ר״י[יג] דאין עדי מסירה מדקדקים לראות אם זו אשתו כיון שמכירים שמו ושמה וכתוב בגט שמו ושמה ולא יש חייש׳ שמא יתנו לאשת חבירו ששמו כשמו ושמה כשמה וגם לא מסקי אדעתייהו להכחין אם יש יוסף בן שמעון אחר בעיר וכשבאה לב״ד להתירה להנשא מעידים עדי מסירה בפני ב״ד שראו שבעלה נתן לה גט אע״פ שלא דקדקו אם היא היתה אשתו ולהכי פריך ניחוש דלמא ממטי לה גיטא לאיתתיה דהאי דאפילו אין יודעין הכותבין אם הוחזקו אין להם לכתוב דזיממנין דהוחזקו ולא ידעי ומשני שני יוסף כו׳ אין מגרשין אלא זה בפני זה[יד] וכשבאה לבית דין להתירה שילי ב״ד לעדי מסירה אם היו שם שני יוסף בן שמעון[טו] ולא רצה לתרץ דאין מגרשין אלא א״כ מכירין עדיים שזו היא אשתו דאין זו תקנה טובה דאם כן בטורח ימצאו עדי מסירה:

קטן

גדולה וקטנה לאו דוקא: **לאיזו שארצה אגרש פסול לגרש בו.** דאין ברירה דלא אמרינן הוברר הדבר דבשעת כתיבה היה דעתו לזו והרי נכתב לשמה: **גמ׳ אלא רישא.** דתני אים פלוני גירש פלונית כו׳: **במאי.** מי לאו הכי דאותו פלוני כתב לגרש את אשתו ונמלך: **להתלמד.** לכתוב גיטין: **מקרין.** הגדולים מקריס לתלמידיהם כך וכך כשיבא גט לפניך כתבהו והזכירו שם אישה בעלמא אלמא בתלמידים עסקינן: **לא זה שלא נכתב לשם שום גירושין.** אלא להתלמד: **אלא אף זה שנכתב לשם גירושין.** גמורין ונמלך פסול: **ולא זה בלבד שנכתב שלא לשם גירושין.** של אדם זה פסול אלא אף זה דהיו לו שתי נשים נשים שנכתב לשם גירושין דהאי גברא פסול הואיל ונכתב שלא לשם גירושין של זו: **וסיפא.** מאי קמ״ל הא אשמעינן כגר דגירושין דידיה ודידה בעינן: **דאין ברירה.** דלא תימא הוברר בשעת כתיבה נמי דעתיה אהא ואיכא גירושין דידיה ודידה: **הא גדולה מאי מגרש.** וכי מפקא ליה לא חיישינן לאיסור אשת איש למימר שמא לא לזו ניתן אלא לחברתה ונפל מידה ומצאתו זו דהואיל ונקיטא ליה לגיטא בידה בדידה מחזקינן לה: **מוליאין שטר חוב.** אחד מהן שהוציא שטר חוב על אחרים אין הלוה יכול לומר לא ממך לויתי אלא מפלוני שטמו כשמך וממנו נפל ולאו בעל דבריס דידי את אלא כיון דהאי תפיס לשטרא גבי דיה: **רישא דקתני לשם לגרש בו׳.** שאף שמות הבעלים שוין תידוק נמי הא דאשון שנכתב לשמו מגרש ביה וכי מפקא ליה לא אמרינן משום חומרא דאשת איש שמא לא בעלה של זו כתבו אלא האחר: **הא אמרינן.** בזמתי׳ דגט פשוט בב״ב (דף קעב.) שני יוסף בן שמעון שהיו בעיר אחת אין יכולין להוציא שטר חוב זה על זה ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב דאמר ליה לא אני לויתי ממך אלא חברי ליה ממך ומסר לך שטר זה דאע״ג דפליגי תנאי התם במוליאין שטר חוב על אחרים ולא חייש[טו] לנפילה מודו דאין אחרים מוליאין עליהן כדפרישית הכא נמי לימא לא בעלה כתבו אלא יוסף בן שמעון אחר כתבו לאשתו ונמלך ולא גירשה והשליכו לאיבוד מדעת ולקחתו זו שהיא רוצה להתגרש: **בעדי מסירה.** שמכירים את שניהם ומעידין שראו שזה מסר לזו אבל בעדי חתימה לא כדאמרינן שמא נמלך זה שכתבו וחתמו ולא גרש את אשתו ומסרו לזו אשת חבירו: **הכא נמי בעדי מסירה.** וליכא למיחש שמא לחברתה נמסר אבל בעדי חתימה לעולם אימא לך דחיישינן שמא את חברתה גירש וחיישינן לנפילה. וגבי שטרי חוב נמי אין יכולין להוציא שטר חוב על אחרים דחיישינן לנפילה: **כולן.** כל הגיטין השנויין במשנתנו אע״פ שפסולין לגרש להתירן לינשא: **פוסלין.** הן אותה מן הכהונה אם בעלה כהן נפסלה עליו משום גרושה: **חוץ מן הראשון.** שלא נכתב לשם גירושין כלל אבל הנך בתראי פסלי דריש הגט פוסל בכהונה דתניא בפרק בתרא (לקמן דף פב:) האומר לאשתו הרי את מגורשת ממני ואי את מותרת לכל אדם פסלה מן הכהונה שנאמר ואשה גרושה מאישה[יט] אפילו לא נתגרשה אלא מאישה ולאחרים לא הותרה פסולה לכהונה: **אפילו ראשון.** דריש גט הוה: **חליצה פסולה ופוסלתה.** כל מקום ששנינו ביבמות חליצה פסולה פסולה להתירה לשוק אבל פוסלת היא אותה מן האחין שלא תתייבם עוד דקמו עלה ביון שלא בנה שוב לא יבנה דלא כתיב אשר לא בנה את בית אחיו אלא אשר לא יבנה (דברים כה) כיון שחלץ שוב לא יבנה: **שמאל.** חלצה בשמאל אמרינן ביבמות (דף קד.) פסולה וכן חלצה בלילה פסולה: **ופוסלת.** דשם חליצה עלה אלא שלא נעשית בהכשירה דיליף רגל רגל ממצורע דכתיב ימנית[כ] ולילה נמי נפקא לן התם:

קטן

[א] איתר מיכן היו לו שתי נשים ושמותיהן שוות כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה [ב] יתר מיכן אמר ללבלר כתוב לאיזו שארצה אגרש פסול לגרש בו: **גמ׳** כתב לגרש את אשתו ונמלך וכו׳ ואלא רישא במאי אמר רב פפא [ג] בסופרין העשויין להתלמד עסקינן אמר רב אשי דיקא נמי דקתני סופרין מקרין ולא קתני סופרין קוראין ש״מ מאי יתר מיכן תנא דבי ר׳ ישמעאל לא זה שנכתב לשום גירושין אלא אף זה שנכתב לשום גירושין פסול ולא זה שנכתב שלא לשום גירושין דידיה אלא אף זה שנכתב לשום גירושין דידיה פסול ולא זה שלא נכתב לשום גירושין הא אלא אף זה שנכתב לשום גירושין הא פסול מאי טעמא אי כתב ונתן ספר כריתות בידה הוה אמינא למעוטי האיך קמא דלא עביד לשום כריתות אבל כתב לגרש את אשתו ונמלך דעביד לשום כריתות אימא כשר כתב רחמנא [ד] וכתב אי כתב רחמנא וכתב הוה אמינא למעוטי האי דלא איהו קא כתיב לה אבל יש לו שתי נשים דאיהו קא כתיב לה אימא כשר כתב רחמנא [ד] לה [ג] לשמה וסיפא למה לי הא קא משמע לן [ד] דאין ברירה: כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה: קטנה הוא דלא מצי מגרש ביה הא גדולה מצי מגרש ביה אמר [ה] רבא זאת אומרת שני יוסף בן שמעון הדרין בעיר אחת [ו] מוציאין שטר חוב על אחרים א״ל אביי אלא מעתה רישא דקתני שמי כשמך פסול לגרש בו שני הוא דלא מצי מגרש ביה הא ראשון מצי מגרש ביה והא אמרינן [ז] ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב אלא מאי אית לך למימר בעדי מסירה ור׳ אלעזר היא הכא נמי בעדי מסירה [ח] ור׳ אלעזר היא אמר רב כולן פוסלין בכהונה חוץ מן הראשון ושמואל אמר אף ראשון נמי פוסל ואזדא שמואל לטעמיה דאמר שמואל כל מקום ששנו חכמים גט פסול פסול ופוסל חליצה פסולה פסולה ופוסלתה מן האחין במערבא אמרי משמיה דר׳ אלעזר [ט] שמאל ולילה פסולות ופוסלות

קטן

עין משפט נר מצוה

ג א מיי׳ פ״ג מהלכות גירושין הלכה ג סמג עשין נ טוש״ע אה״ע סימן קלא סעיף ג:
ד ב מיי׳ שם הלכה ד טור ש״ע שם סעיף ד:
ה ג מיי׳ שם הלכה ו טור ש״ע שם סעיף ו:
ו ד ה מיי׳ פכ״ד מהל׳ יבום הל׳ טז ח סמג עשין כב טוש״ע אה״ע סימן קסט סעיף כה:

הגהות הב״ח

(א) תוס׳ ד״ה בעדי וכו׳ ושמותיהן שוין ונתערבו עוקן:

מוסף רש״י

ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב. על אחד מהם, דכל חד מלי מנחי ליה אגב חבירו, אלא אם כן יש עדים בדבר שמעידין זה לזה מזה, אבל מן השטר אין יכולין להבין לאיזה (רשב״ם ב״ב קעב.).

פסקי רי״ד

מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך פסול מלגרש בו: יתר מיכן היו לו שתי נשים ושמותיהן שוין כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה יתר מיכן אמר ללבלר כתוב איזה שארצה אגרש פסול מלגרש בו. קול סופרים פי׳ כותבי גיטין. יותר מיכן דגמ׳ מפרש מאי יתרא דכולהו: ונמלך. חזר מלגרש בו גדולה וקטנה לאו דוקא לאיזו שארצה אגרש פסול מלגרש בו דאין ברירה דלא אמרי׳ הוברר הדבר שמשעת כתיבה היה דעתו לזו והרי דעתו לשמה: ואלא רישא במאי אמר רב פפא בסופרים העומדים להתלמד עסקינן דיקא נמי דקתני סופרים מקרין ולא קתני סופרים קורין ש״מ: מאי יותר על כן תנא דבי ר׳ ישמעאל לא זה שלא נכתב לשם גירושין אלא אפילו נכתב לשם גירושין. ולא זה שנכתב שלא לשם גירושין דידיה אלא אפילו זה שנכתב לשם גירושין דידיה פסול ולא זה שלא נכתב לשם גירושין הא אלא אף זה שנכתב לשם גירושין הא פסול וסיפא הא קמ״ל דאין ברירה: אמר רב כולן פוסלין בכהונה חוץ מן הראשון ושמואל אמר אף הראשון נמי פוסל

מסורת הש״ס

(א) [זבחים ג.], (ב) [שם כ:], (ג) [לעיל כ: וש״נ], (ד) [עירובין לו: וש״נ], (ה) [יבמות לחיות רבה עי׳ תוס׳ יבמות קטו. ד״ה מאי אמרת, וכן הוא בכמ״ר], (ו) [ב״ב קעב.], (ז) [לעיל ט: וש״נ], (ח) לנפילה מיד מודו כל״ל רש״ל, ובדפו״ר לנפילה מידו, (ט) [ויקרא כא], (י) [ויקרא יד], (יא) [לקמן כו.], (יב) ל״ל חיי״ם. מהר״ם רש״ם,

תורה אור השלם

1. כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבְעָלָהּ וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ:

דברים כד א

מוסף תוספות

א. הטעם מה בין גט למגילת סוטה. תוס׳ הרא״ש. ב. וצריכא. תוס׳ הרא״ש. ג. לשמה. תוס׳ הרא״ש. ד. ונתערבו זה בזה. רשב״א. ה. דאי כר״א כיון דאמר עדי מסירה כרתי, הא לא ידעי בהי מינייהו מיגרשא. תוס׳ הרא״ש. ו. אע״פ שאין אחד מהם מוכיח מתוכו. ר״ן. ז. ומה שקורא אותם שוים לפי שבמקום נתינתו אין מי שיכיר הדורות. תוס׳ ר״ג קמן: סוד״ה ניתום. ח. וגם הנשים אינן יודעות שאינן מכירות בשלוש בעליהן ואינן יודעות מי זקניהם. ריטב״א: ומאי ׳נתערבו׳, לשליח. שיט״ק. ט. ובלבד שיהו מכירין שם האיש ושם האשה בגט. שיט״ק. י. (ז)אם איתא דבעיא שיהא מוכיח מתוך הגט, הכא. רשב״א. יא. ואפי׳ במגרש שלא בפני חברו. ואי בשאין מוכיח מתוכו אפי׳ במגרש בפני חברו הרי אינו גט לר״מ. רשב״א. יב. וא״כ אפי׳ זה שלא בפני זה נמי מותר. שיט״ק. יג. דבהוחזקו מיירי ואליבא דר״א דקי״ל כוותיה פריך [אלא]. תוס׳ ב״ב קמז: ד״ה ולימוס לשני. יד. והילכך אע״פ שכותבים דורות או סימן או כהן אין אנו סומכים בכך. רשב״א. טו. דהשתא ודאי ליכא למיחש לשמא נתן גט לאשת חבירו דכיון שחבירו שם לא היה סובל הדבר או שעידי המסירה ידקדקו יותר כששני המגרשים שם.

שיטות הקדמונים

שיטות הקדמונים.